

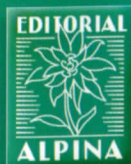
MAPA I GUIA EXCURSIONISTA

Cingles de Bertí

E-
25

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

Geo / Estel

Escala 1:25 000

Cingles de Bertí

Serralada Prelitoral Catalana

Mapa i guia excursionista i turística

Geògraf Salvador Llobet Edicions Cartogràfiques, S.L.
Societat Gestora d'Informació Territorial Geoestel, S.A.

Itineraris a peu:

Joan López (1,4,7), Joan Capdevila (2,3),
Sebastià Padrisa (8), Pep Vila i Víctor Castany (5, 6)

BTT: Joan Portell (1,2,3,4), Teresa Bruguera (5)

Espeleologia: Josep M. Cervelló

Agraïments:

Joan Capdevila, Ramon Soler, Sebastià Padrisa i
Montserrat Padrisa (Rivendel), "Aprèn. Serveis
Ambientals", Pep Vila, Víctor Castany, Consorci del
Moianès, Pere Solé, Martí Tantinyà, Joaquim Rovira,
Antoni Font, Josep Vilardebò, Cosme Guiteres, Joan
Francesc Perer, Josep Sabaters, Concepció Mas, Pere
Rovira, Martí Febrer, Montse Vinyes, Pere Sobregrau,
Camp de Vol de les Umbertes, Joan Torras

Fotografia de portada:

Salt del sot del Bac
Francesc Muntada (Sincronia Audiovisuals)

© Geògraf Salvador Llobet Edicions Cartogràfiques, S.L.
ISBN: 84-8090-147-0

© Societat Gestora d'Informació Territorial Geoestel, S.A.
ISBN: 84-95788-65-9

Dipòsit legal: B-48.855-2003

Federació d'Entitats**Excursionistes de Catalunya**

(Federació Catalana d'Alpinisme i Escalada)

Rambla, 41, 1r. – 08002 Barcelona

Tel. 93 412 07 77; Fax: 93 412 63 53

Internet: <http://www.feec.es>correu-e: feec@feec.org**Prevençió i seguretat**

Quan preparem una excursió per anar a la muntanya, sempre pensem en l'aventura de descobrir o veure quelcom nou, o simplement desitgem passar-ho bé amb els amics. Però no pensem que aquest medi, generalment poc conegut pels qui vivim a la ciutat, presenta uns riscos. Aquests podrien provenir de canvis sobtats en les condicions meteorològiques, de caigudes de pedres, d'esllavissades i, en segons quins mesos, de nevades o glaçades. A més d'això, hauríem de tenir en compte els riscos derivats d'una mala planificació de l'excursió per manca de coneixements tècnics, o bé fruit d'una preparació física insuficient, o per anar mal equipats, o per no portar el material adequat. Si pensem en tot això, ens adonem que podem posar en perill la nostra integritat física i la dels nostres companys. És per la teva seguretat i per la dels teus companys que has de tenir sempre presents aquests consells:

Abans de l'excursió:

- Planteja't itineraris adequats a les condicions físiques, psíquiques i tècniques del grup.
- Assegura't de disposar del material i l'equip adequats, i que saps utilitzar-los correctament.
- Informa't de la previsió meteorològica i de les condicions de la muntanya (possibles glaçades o nevades, precipitacions recents o previstes, etc.).

Durant l'excursió:

- Mai no és aconsellable anar sol d'excursió, i quan vas en grup, mai no s'ha de deixar un company sol.
- Davant de qualsevol incident no perdís la calma i, abans de prendre decisions, reflexiona parlant amb els companys.
- No forçis el ritme de la marxa. Has de poder mantenir una respiració profunda, sense ofegar-te, durant molta estona. Per això, les passes seran més llargues en terreny pla i més curtes en pendents. En cas de cansament, atura't i recupera el ritme de la respiració.
- Beu aigua regularment, millor a glops curts, sobretot si l'aigua és molt freda.
- Protegeix-te adequadament de l'excés de radiació solar, principalment al migdia i durant els mesos d'estiu.
- En cas de tenir poca visibilitat per boira molt espessa i davant la possibilitat de perdre't, busca un lloc prou segur i espera que s'esvaeixi la boira.
- En cas de tempesta, no perdís la calma. Si hi ha llamps, surt de les carenes i no et posis mai sota els arbres, i menys encara si aquests estan aïllats.

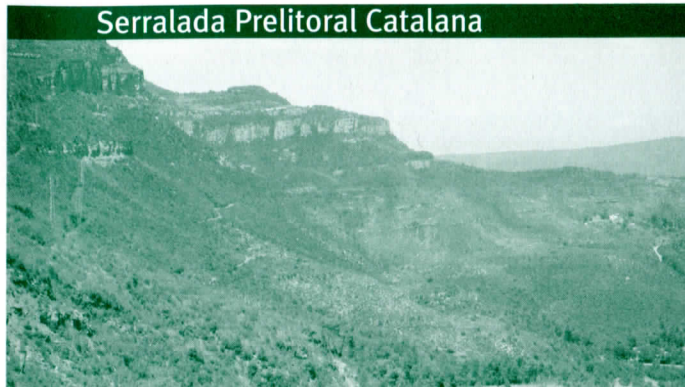
En cas de necessitat truca al 085:**Bombers de la Generalitat de Catalunya**

Són uns consells de l'Escola Catalana d'Alta Muntanya (ECAM) de la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC).

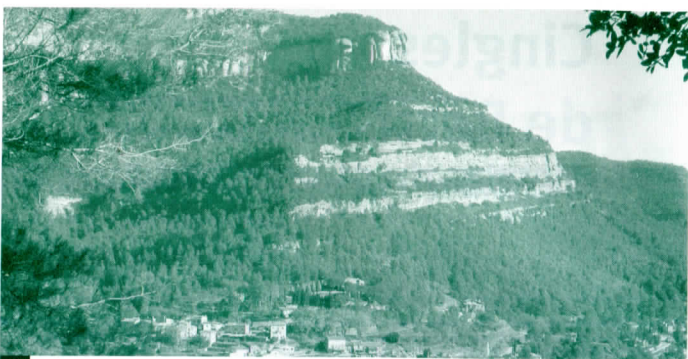
Cingles de Bertí

Serralada Prelitoral Catalana

Cingles de Bertí (Alpina)

Index

	Situació geogràfica	4
	Comunicacions	5
	Poblacions i punts d'interès	6
	Excursionisme	13
	Senders de Gran i Petit Recorregut	13
	Excursions	14
	Itineraris en BTT	25
	Escalada	33
	Vies ferrades	34
	Espeleologia	35
	Catàleg de cavitats	35
	Allotjaments	37
	Telèfons d'interès	39

Situació geogràfica

El conjunt de relleus anomenats cingles de Bertí, constitueixen una regió amb pronunciada personalitat topogràfica i paisatgística. Formen part de la serralada Prelitoral Catalana i separen, per tant, els relleus de la Depressió Central dels de la conca del Vallès. Això no obstant, pot dir-se molt bé dels relleus de Bertí, que més que una barrera són un enllaç entre el Vallès i la plana de Vic, per tal que els seus relleus es conjuguen harmoniosament amb els que circumden la Plana, caracteritzats per les formes tabulars, gairebé horitzontals, molt fàcils d'identificar.

Per l'E, aquesta serra està geològicament unida al massís del Montseny, del qual és perfectament delimitada per la vall del Congost que, amb l'origen a Centelles, recorre tota la vora oriental d'aquests relleus fins a la Garriga, on penetra a la plana del Vallès.

Per l'W, en canvi, resta unida topogràficament i estructuralment, primer amb els cingles de Gallifa i més enllà amb els contraforts del robust massís de Sant Llorenç del Munt. Les terres altes del NW, en canvi, formen part de la comarca natural del Moianès, que estableix així mateix la separació entre les conques d'erosió del pla de Bages i la plana de Vic.

Les alçades màximes es troben al N, a la carena que del coll de la Pollosa s'enfila cap al **Puigsagordi** (984 m), assolint 1.015 m al cim de **Castellars**. Més al sud destaquen el **Puig-oriol** (973 m), **Bellavista** (978 m) i el **Puigfred** (934 m), sobre els cingles, dominant la vall del Congost. Al sector de Gallifa destaca el **turó de Sant Sadurní** (941 m). Aquests relleus tenen, doncs, la categoria de muntanyes mitjanes, però amb individualitat topogràfica perfectament definida.

Comunicacions

Carreteres

- **C-59:** C-25 (sortida 169) – l'Estany – Moià – Castellterçol – Sant Quirze Safaja – Sant Feliu de Codines – Palau-solità i Plegamans – Mollet del Vallès
- **C-17:** Barcelona – Granollers – la Garriga – Figaró – Aiguafreda – els Hostalets de Balenyà – Tona – Vic
- **N-141c:** Tona – Collsuspina – Moià – Manresa
- **C-1413b:** Centelles – Sant Martí de Centelles – Sant Feliu de Codines

Ferrocarril

- **Línia de Rodalies Barcelona – Vic:** estacions a la Garriga, Figaró, Sant Martí de Centelles-Aiguafreda, Centelles i Balenyà

Informació: RENFE – Tel. 902 24 02 02
<http://www.renfe.es/>

Autobús

- **Línia Manresa – Vic:** per Moià.
- **Línia Vic – Barcelona:** per Hostalets de Balenyà – Centelles – Aiguafreda – Tagamanent – Figaró – la Garriga.
- **Línia Vic – Castellterçol:** per Tona – Hostalets – Centelles – Sant Martí de Centelles – Puig d'Olena – Sant Quirze.
- **Línia Oló – Barcelona:** per Moià – Castellterçol – Sant Quirze – Sant Feliu – Caldes – Barcelona.

Informació: Sagalés – Tel. 902 13 00 14 – 93 231 27 56
<http://www.sagales.com/>

Mas Banyeres, Centelles (Alpina)

Bages

Moià (717 m – 4.344 hab.)

Capital del Moianès, està situat al mig de l'altiplà. Comprèn les antigues parròquies de **Rodors** (fora del mapa) i **Sant Pere de Ferrerons**. Església de **Santa Maria**, barroca (ss. XVII-XVIII). Casa natal de **Rafael de Casanova** (ss. XVI-XVII). Històricament ha estat una vila d'estiu, d'aquí la presència de cases senyorials i torres modernistes i noucentistes, com **Ca l'Andreu** (neoclàssic). **Col·legi dels Escolapis** (1683). Ruïnes del **castell de Clarà**, prop de la capella de **Sant Andreu**, romànica. Casal gòtic de **Castellnou de la Plana** (ss. XIV-XV). **El Saiol Comtal**, casal fortificat i després masia (s. XVII). **Cova del Toll i les Teixonerres** –visitables–, amb jaciments del neolític a l'edat de bronze. **Museu Arqueològic i Paleontològic**, a la casa natal de Rafael de Casanova.

Festa Major d'Hivern: 20 de gener

Festa Major: 15 d'agost

Aplec de Ferrerons: diumenge més proper a Sant Pere

Fira-mercat de Moià: tercer cap de setmana de setembre

Museu de Moià i visita a la cova del Toll – Tel. 93 830 01 43

Osona

Centelles (496 m – 5.822 hab.)

Població del S de la plana de Vic, situada a l'entrada del congost que formen els cingles de Bertí i el Montseny, per on transcorren encaixades les aigües del riu Congost. Històricament fou centre d'un comtat, d'aquí la presència

de cases senyorials com **Cal Comte**, **Can Domingo** i **Can Sors**, totes del s. XVI; i construccions com el **Portal de la Vila** (s. XVI), construït per defensar la població. Església parroquial de **Santa Coloma** (s. XVIII). **Capella de Jesús** (s. XVI). **Capella de Sant Antoni**, traslladada del lloc original. **Molí de la Llavina**, en funcionament i demostracions guiades.

Festa Major: darrer diumenge d'agost

Festa del Pi: 30 de desembre (Festa Tradicional d'Interès Nacional)

Cau de Bruixes: febrer

Molí de la Llavina – Tel. 93 881 08 57 – 93 881 16 95

Museu de Paleontologia – Tel. 93 881 20 63

Collsuspina (901 m – 268 hab.)

Municipi de la comarca natural del Moianès, situat a la part alta de la serra que tanca la plana de Vic per l'oest. Collsuspina es va crear modernament arran del camí ral (s. XVI). Comprèn el barri de **les Casetes**, la urbanització de **Can Picanyol** i l'antic poble de **Sant Cugat de Gavadons** (fora del mapa), on destaca l'ermita romànica i l'excel·lent panoràmica del Montseny. Església parroquial de **Santa Maria del Socors** (s. XVII).

Festa Major: primer cap de setmana d'agost

Aplec de Sant Cugat de Gavadons: 1 de maig

Balenyà (578 m – 3213 hab.)

Municipi del sud de la plana de Vic, format pels nuclis de **Balenyà** i **els Hostalets de Balenyà**, que va néixer arran del camí ral i és la capital. El centre històric és l'església de la **Mare de Déu de l'Ajuda**, coneguda antigament com Sant Fruitós de Balenyà, (s. XI, reformada). Davant l'església hi ha una bonica creu de terme. Interessants masies com el **Verdeguer**, **l'Illa**, o el **Pla de Balenyà**. Ruïnes de **Santa**

Castell de Sant Martí (Alpina)

Maria Savall (ss. XI-XIII), antic convent de deonades.
Festa Major: penúltim cap de setmana d'agost
Festa Major d'Hivern: 21 de gener

Sant Martí de Centelles (462 m – 772 hab.)

Municipi del S de la comarca, al límit amb el Vallès Oriental, que s'estén a cavall de les cingleres i la vall del Congost. Església parroquial de **Sant Martí** (s. XVII). Restes del **castell de Sant Martí o de Centelles** (ss. XII-XIII), que havia estat seu de la Baronia de Centelles, fins el s. XVI, quan els Barons abandonaren el castell i s'instal·laren a Centelles. Encara es pot veure la capella i algun mur que ens deixa entreveure les grans dimensions del castell. Als afores de **l'Abella**, hi ha l'església romànica de **Sant Pere de Valldaneu** (ss. XI-XII).
Festa Major: 25 de juliol

Vallès Occidental

Gallifa (502 m – 186 hab.)

Abrupte municipi situat a l'extrem N de la comarca, accidentat pels cingles de Sant Sadurní. Església parroquial de **Sant Pere i Sant Feliu**, romànica (s. XII). **Santa Maria del Castell**, actualment coneguda amb el nom de **Santuari de l'Ecologia**, es troba al recinte emmurallat de l'antic castell, del que se'n conserven restes. **Sant Sadurní** (s. XI), situada al cim dels cingles, amb una gran panoràmica. **Mare de Déu del Grau**, ermita romànica restaurada. Al nucli urbà hi trobem la casa de **Can Racó**, on hi va viure i treballar el ceramista **Josep Llorenç i Artigues** (1892-1980), autor del mural ceràmic de la UNESCO, a París. Destaca el mas **Sobregrau**, amb elements del s. XVI i l'afegit d'un edifici neoclàssic i romàntic, de mitjan s. XIX.

Santuari de l'Ecologia (Alpina)

Festa Major: 25 de juliol, Sant Jaume
Aplec de Sant Sadurní: darrer diumenge de novembre
Aplec de la Mare de Déu del Grau: Dilluns de Pasqua

Vallès Oriental

Aiguafreda (404 m – 2.155 hab.)

Població del Vallès Oriental però que des del punt de vista històric i geogràfic s'associa a la comarca d'Osona. Situada a l'alta vall del Congost, entre els cingles de Bertí i el Montseny, ha esdevingut centre notable d'estiueig i de turisme residencial. El nom del poble li ve de l'antiga parròquia de **Sant Martí de Congost**, a l'antic nucli d'**Aiguafreda de Dalt**. Mostres de romànic a l'església parroquial de **Sant Martí**, a Aiguafreda de Dalt (ss. X-XII); **Sant Salvador d'Avencó** (s. XII); i **Sant Miquel de Canyelles** (s. XII). Cal destacar el **castell de Cruïlles**, casa forta i posteriorment castell termener, dels ss. XIV-XV. Diversos **dòlmens** repartits al llarg del terme.
Festa Major: 15 d'agost

Bigues i Riells (307 m – 5.914 hab.)

Municipi que comprèn les parròquies de **Sant Pere de Bigues**, **Sant Mateu de Montbui**, **Sant Vicenç de Riells del Fai** i **Sant Bartomeu de Mont-ras**. El terme també comprèn el **castell de Montbui** (s. X), que tot i estar a fora del mapa, convé destacar que a l'Edat Mitjana fou el més important d'aquest sector; actualment en queden vestigis notables. L'església de **Sant Bartomeu de Mont-ras** és romànica (s. XII).

El santuari de **Sant Miquel del Fai** mereix una atenció especial. Té l'origen a finals del s. X i actualment el conjunt el formen un hostel i un monestir benedictí, situat en un

Sant Miquel del Fai (Alpina)

paratge singular, damunt una cornisa, amb vertiginosos salts d'aigua del riu Tenes, cingleres –d'aquí el nom de fai, que vol dir falla– i coves. Destaquen l'església romànica de **Sant Miquel** (s. X), construïda íntegrament sota una balma que li fa de sostre i parets; la casa del **Priorat**, d'estil gòtic; i el presbiteri. A prop hi ha l'ermita romànica de **Sant Martí**. Actualment també hi ha una escola de natura.
Festa Major: 29 de juny
Sant Miquel del Fai – Tel. 93 865 80 08
<http://www.santmiqueldelfai.net/>

Castellcir (693 m – 406 hab.)

Municipi de la comarca natural del Moianès. Restes del **castell de Castellcir o de la Popa** (ss. X-XI), anomenat així perquè està damunt d'una roca en forma de vaixell. Restes de la **torrta dels Moros**, torre de defensa dels ss. XI-XII. El municipi comprèn **Santa Coloma Sasserra**, amb església romànica (s. XI) molt modificada, situada a prop de la masia i del roure monumental del **Giol**, un dels símbols de Castellcir. Masia troglodítica d'**Esplugues**, edificada aprofitant una balma. **Església Vella** o de **Sant Andreu** (s. XI), al costat de la riera de Castellcir. Singular fageda al paratge natural de **Sauva Negra**.

Festa Major: 15 d'agost

Festa Major d'Hivern: 30 de novembre

Aplec de Santa Coloma Sasserra: tercer diumenge de juliol

Castellterçol (726 m – 2.031 hab.)

Municipi que pertany a la comarca natural del Moianès. Església de **Sant Fruitós** (ss. XVII-XVIII). Cases i carrers típics (ss. XVII-XVIII) al nucli antic, al voltant de l'església: carrers de Baix i de Sant Llogari. Cases senyoriales com el **Palau del Marquès d'en Dou, el Tint, o el Casal Comes**. **Casa-museu Prat de la Riba** (Bé d'Interès Cultural), casa natal d'Enric Prat de la Riba (1870-1917), qui fóra president de la Diputació de Barcelona i creador i president de la Mancomunitat Catalana. El **castell de Sant Miquel o de Castellterçol** (s. IX) fou construït per a Terçol, home de confiança de Guifré el Pilós; el s. XVI es construï una masia sobre els seus murs. Ermita de **Sant Miquel** (s. XII). Diverses poues de glaç repartides pel terme, com les **poues del Casuc, de la Ginebreda, de la Vinyota** i de **la Fàbrega**.

Festa Major: darrer diumenge d'agost, amb la dansa i gala de Castellterçol

Festa Major d'hivern: 21 de gener, Sant Fruitós

Aplec del castell de Sant Miquel: segon diumenge d'octubre

Casa-museu Prat de la Riba - Tel. 93 866 63 62
Castell de Sant Miquel – Tel. 93 866 63 18 (visites concertades)

Figaró-Montmany (330 m – 873 hab.)

Municipi de la vall de Congost, situat entre els cingles de Bertí i el Montseny. El terme, d'orografia complexa, dificulta molt el desenvolupament d'activitats agrícoles. Nucli residencial i d'estiueig. És interessant la visita al **castell de Montmany**, dit també castell dels Moros (s. XIII). **Santuari de Puiggraciós** (s. XVIII), amb una imatge gòtica d'alabastre de **Santa Maria** (s. XV).
Festa Major de Figaró: 1 de setembre
Festa Major de Montmany: segon diumenge de setembre

la Garriga (252 m – 12.037 hab.)

Població situada a la sortida del Congost i a l'extrem NW de la falda del Montseny. Des dels seus orígens ha estat vinculada a les termes; les **aigües termals** mineromedicinales que brollen a més de 60°C, conegudes des del temps dels romans, encara que el primer edifici documentat per l'aprofitament de les aigües és l'Hospital del Banys, iniciat el 1347, que perdurà fins el 1881. Consta que el rei Martí l'Humà i la seva esposa Maria de Lluna feren una estada d'un mes a la Garriga l'any 1400. És a mitjans del s. XIX, coincidint amb l'arribada del ferrocarril, l'època de màxima esplendor. Fruit d'aquesta tradició han perdurat una sèrie de mostres d'**arquitectura modernista i noucentista**: destaca l'obra de **Manuel Raspall**, amb nombrosos edificis de començaments de s. XX. L'antiga parròquia de **Sant Esteve o la Doma** és un edifici romànic, ampliat posteriorment (ss. XVI-XVII).
Museu-biblioteca Fundació Mauri - Tel. 93 871 49 00
Col·leccions d'arqueologia, art i pintura (ss. XVIII-XX)

Torre de telègraf òptic a Puiggraciós (Alpina)

Festa Major: 3 d'agost
Catifes de flors: Corpus (juny)

Sant Quirze Safaja (627 m – 417 hab.)

Municipi situat al sud de la comarca natural del Moianès, centre d'estiuieg, amb un petit nucli urbà apinyat dalt d'un serradet, i amb bona part la població repartida en diverses urbanitzacions. Comprèn a més, la parròquia de **Sant Pere de Bertí**. Església parroquial de **Sant Quirze** (ss. XI-XVII).

Molí de Llobateres, amb una antiga torre de defensa amb espitlleres del s. XII. Mas de **les Torres**, gran casal quadrat del s. XVIII. **Poua de Can Torres**.

Festa Major: primer cap de setmana d'agost
Aplec de Sant Pere de Bertí: volts de Sant Pere

Sant Feliu de Codines (480 m – 4.530 hab.)

Municipi del nord-oest del Vallès Oriental. A la rectoria de l'església parroquial de **Sant Feliu** es conserven capitells preromànics (s. X). Edifici de **l'Hospital** (s. XVIII). Edificis modernistes de principis del s. XX, com **Can Bosc de Rufets**, fruit de la importància de l'estiuieg a principis del s. XX. El **Museu Municipal de Can Xifreda** està ubicat en una torre modernista inspirada en un castell mossàrab. Té una exposició permanent d'arqueologia, paleontologia i història local; destaca un **estendard de l'Orfeó Feliuà** (1900), dissenyat per Gaudí. El **Cim d'Àligues** és un centre d'estudi, mostra i cria de rapinyaires, que es pot visitar.

Festa Major: tercer diumenge de setembre

Tagamanent (315 m – 217 hab.)

Municipi situat al centre de la vall del Congost. L'extens terme abraça des de la capçalera de Vallfornès i la Calma fins al peu dels cingles de Bertí. Ruïnes de l'església de **Sant Martí**, dalt del turó que dona nom al municipi. Església de **Santa Eugènia del Congost**, a la riba dreta del Congost. **Casal de la Pedralba** (s. XV).

Festa Major: 8 de setembre

Senders de Gran i Petit Recorregut

1

GR 177. RONDA DEL MOIANÈS

Itinerari circular que uneix tots els municipis del Moianès per camins senyalitzats. El punt de partida és indiferent i es pot fer de manera parcial. El tram representat en el mapa comprèn entre Collsuspina, Castellcir, Sant Quirze Safaja, Castellterçol i Granera.

GR 177.3: variant que creua Castellterçol i, pel carrer Mojà, segueix cap al Vapor i la masia d'Esplugues, fins a Castellcir, on enllaça de nou amb el GR 177 principal.

2

GR 3. SENDER CENTRAL DE CATALUNYA

Apareix d'esquitllada en el mapa al seu pas per Mojà. El GR 3 transcorre entre Lleida, la Seu d'Urgell, Vidrà, l'Estany, Manresa, Cardona i Tàrraga. El tram entre Manresa i l'Estany està senyalitzat.

3

GR 5. SENDER DELS MIRADORS

Tram: Sant Llorenç Savall (fora del mapa) – Sant Feliu de Codines – Sant Miquel del Fai – Aiguafreda – el Montseny (fora del mapa).

4

PR C-33. PETIT RECORREGUT GARRIGUENC

La Garriga – la Doma (10 min) – Planes de Can Miquel (526 m – 55 min) – Santuari de Puiggraciós

(699 m – 1h 18min) – Sant Pere de Bertí (2h 12min) – la Trona (3h 05min) – sot del Bac (3h 30min) – Figaró (4 h) – Sant Pere de Vallcàrquera (4h 30min) – Creu de Can Plans (606 m – 4h 57min) – Sant Cristòfol de Monteugues (654 m – 5h 08min) – la Garriga (6h 23min).

Informació: “Petit Recorregut Garriguenc: PR C-33”.
Centre Excursionista Garriguenc

5 PR C-48

Sentmenat – Guanta – Tres Pins – Coll Monner – les Ferreries – Santuari de l'Ecologia (Gallifa) – Sant Sebastià de Montmajor – pic del Vent – bosc de Guanta – Sentmenat.

6 PR C-145

- PR C-145: Sant Llorenç Savall – Sant Llorenç Savall (24,5 km)
- PR C-145.1: coll de Traens – Sant Llorenç Savall (4 km)
- PR C-145.2: variant de Granera (1,8 km)
- PR C-145.3: Sant Llorenç Savall – coll de Vinardell (3,6 km)

Excursions

1 FIGARÓ – AIGUAFREDA

Pel sot del Bac

✓ 2h 45min – 3h 15min

○ Desnivell: 540 m

D Dificultat: baixa

Bonica travessa a cavall de la vall del Congost i els cingles de Bertí, que ens permetrà descobrir dos dels graus més atractius dels cingles de Bertí.

Sortim de l'estació de Figaró en direcció al sot del Bac. A l'entrada del sot es creua la via del ferrocarril Barcelona-Puigcerdà, seguint sempre les marques del PR C-33. Deixem a l'esquerra el trencall a la masia del Bac i més endavant abandonem la pista per seguir un corriol que surt a la dreta. Continuem amunt, amb el torrent sempre a la nostra dreta. La petita vall del sot del Bac havia estat un

Rajadell i cingles de la Trona (Alpina)

dels llocs emblemàtics de l'excursionisme català, sobretot pels qui volien iniciar-se en l'escalada, en roques com les Dues Germanes o el Tap de Xampany. En arribar al salt del Prat, a la capçalera del sot, superem una primera graonada del cingle, amb giragonses. A continuació cal superar una costa d'antigues feixes de conreu, avui envaïda per vegetació arbustiva, fins al coll de Pedradreta (655 m).

Aquest llarg coll, que porta el nom d'un menhir desaparegut, és al peu de la gran cinglera de Bertí. On arrenca el camí del grau de la Trona. Des del coll seguim al NW per la carena fins al peu de la Trona, on l'ascens del grau es fa per una raconada de l'obaga de la cinglera, aprofitant una petita canal que amb nombroses giragonses ben traçades ens durà al capdamunt del cingle (1 h). Aquí continuem per la dreta (N), seguint ara els senyals del GR 5, que no deixarem fins a Aiguafreda. El tram planer durarà poc ja que ben aviat ens haurem de desviar a la dreta i iniciar la baixada pel grau de les Avellanedes. Féu atenció a no passar de llarg l'inici d'aquest corriol. És un camí força dret i frondós que pel pla de la Maniscla davalla cap a una pista que seguirem a l'esquerra fins a la masia de Valldaneu (1h 55min). Per sota de la casa es baixa a la dreta, per un camí empedrat (NE), entre els horts, que es continua amb una dreuera que cal no perdre i al capdavall se surt a una pista ampla que a l'esquerra ens situa a l'ermita romànica de Sant Pere de Valldaneu (2h 05min). Ara només ens caldrà seguir la pista principal fins a una zona urbanitzada i les piscines de l'Oller (2h 25min). Podem finalitzar el recorregut a l'estació de tren de Sant Martí de Centelles (2h 35min) –si hem previst utilitzar aquest mitjà per tornar a Figaró–, o bé baixar fins a Aiguafreda (2h 45min), creuant per sota la C-17.

2 CASTELLTERÇOL – POUA DE LA VINYOTA – ESPLUGUES – LA SERRADORA

✓ 2h 30min

● Desnivell: 100 m

D Dificultat: baixa

Itinerari que des de Castellterçol permet visitar punts d'interès molt variats; per un costat la poua de la Vinyota o del Molí Nou, una de les més ben conservades del terme; després la casa d'Esplugues, construïda aprofitant una balma; i finalment la casa de pagès de la Serradora, una de les més singulars i artístiques de la zona.

Situats a l'extrem N de Castellterçol hem de remuntar la riera de Fontscalents, des de l'alçada de la zona industrial. La poua de la Vinyota o del Molí Nou es troba a la part esquerra de la riera, segons el curs de l'aigua, gairebé al davant del Molí Nou. Anant pel camí del mas Santjaume, es troba un indicador a l'esquerra que l'assenyala. Visitada la poua, tornem a recular pel mateix camí que hem vingut i, a creuar el pont de la riera, on la pista es bifurca: cap a l'esquerra aniríem en direcció al Verdeguer, però nosaltres prenem per la dreta, que ens portarà cap a la casa d'Esplugues. Abans de la casa podem contemplar un dels roures més grans del Moianès, gairebé al davant del Molí Vell, que es troba a baix. Arribats a la casa troglodítica d'Esplugues, continuem la pista fins a la riera; aquí, remuntem el curs pel cantó esquerre i passant per unes passereres de pedra i per un caminet gairebé perdut, arribarem a Fontscalents, conjunt de tres fontetes al peu d'una balma, on hi ha una Mare de Déu. Des de

Casa d'Esplugues (Alpina)

Fontscalents prenem un corriolet que ens portarà a la part superior a trobar la pista que duu al Verdeguer. Tirarem cap a l'esquerra fins a trobar un pal vertical amb indicadors, un dels quals ens portarà cap a la masia senyorial de la Serradora, en 2 km.

Per tornar ens caldrà recular pel mateix camí i, un cop arribats a la pista principal, anar baixant fins a arribar al pont que hi ha sobre la riera i, seguint el camí, passar per la zona industrial fins a la carretera de Barcelona i d'aquí fins al poble.

3 SANT JULIÀ D'UIXOLS I EL MUNT

✓ 2h 30min

● Desnivell: 225 m

D Dificultat: baixa

Itinerari que transcorre per la zona més alta del terme de Castellterçol, entre els 850 i els 950 m, amb la visita de llocs molt interessants com Sant Julià d'Uixols, les Pujades o l'Era de les Cases.

Per anar a Sant Julià des de Castellterçol tenim diverses opcions; hi podem anar per la pista del Ricard, per la dreuera que s'enfila darrera el castell de Sant Miquel, per la pista forestal del Solà o pel corriol que des de la font del Prat del Pou puja fins a tocar la Balofrena.

La ruta proposada passa pel carrer Rocacorba, pont del Castell i camí del Prat del Pou, però en arribar al tombant que mena a la dreta, a poc més de cent metres del pont que duu a la font, prendrem el de l'esquerra i l'anirem seguint fins que, uns cent metres més enllà, es torni a bifurcar. A continuació agafarem per la dreta en sentit ascendent. La pista ben aviat es torna planera i va giravoltant enmig del bosc, fins a la casa del Ricard. Seguint recte per la pista cap als Restobles i el pla d'en Ricard. Ben aviat trobarem un indicador que ens ajuda a situar: seguint endavant, Sant Julià; reculant, el Ricard.

Arribem a Sant Julià d'Uixols després de superar unes pujadetes força pronunciades. L'ermita, malgrat diverses incidències, es manté en força bon estat. Tirem avall cap a migdia pel camí que surt des de l'esplanada del davant de l'entrada de l'ermita. Ben aviat trobem la pista forestal

que, cap a l'esquerra, ens portaria als masos de l'Era de les Cases o a les Pujades. A tocar d'aquest punt, a uns 50 m dins el bosc, hi ha la font de Sant Julià, que no raja. Anem seguint la pista per la dreta, passant per sota l'ermita. Davant se'ns obre una vista cap al Pirineu. Seguim baixant i en uns 20 min arribarem a les envistes de la casa del Munt. Des d'aquí seguim baixant per la pista fins al torrent i la carretera que cap a l'esquerra duu al Solà del Sot. Seguint a la dreta i planejant, es retorna a Castellterçol.

4 SANT SADURNÍ DE GALLIFA

Pel camí dels Feliuans

- 941 m
- 1h 15min
- Desnivell: 430 m
- Dificultat: baixa

Ascensió a la mola de Gallifa per l'esplèndida obaga de la muntanya, tot seguint el ben traçat camí dels Feliuans. Dalt del cim, voltat de cingleres, hi ha l'ermita romànica de Sant Sadurní, que ofereix una àmplia panoràmica del Vallès. Itinerari boscos i ombrívol, però sense cap font.

L'itinerari s'inicia al km 12,400 de la carretera de Sant Feliu de Codines a Gallifa i Sant Llorenç Savall, on trenca la pista d'accés a la masia de la Roca. Petit espai per a aparcament.

Cal seguir, doncs, la pista de la Roca, que avança planera, entre pins bords i alzines, de cara als cingles de Gallifa. Aviat es descobreix la casa esmentada, aturonada al capdamunt d'un cinglet. Als 15 min la pista travessa la riera per un pont (forn de calç a la dreta). Abandoneu-la en aquest punt i seguïu endavant (NNW) per un corriol ample i pedregós que continua remuntant la vall. Als 20 min (580 m) s'arriba a una bifurcació molt evident. Defugiu el ramal de la dreta, que puja al collet de les Termes, i avanceu de pla per l'esquerra. Tot seguit es travessa el torrent de la Roca i es comença a guanyar altitud més decididament, tot fent llaçades per l'obaga de la muntanya. L'alzinar és molt dens i quasi ofega el corriol, malgrat que és molt fressat. Als 45 min es troba una nova bifurcació. Cal continuar pujant pel ramal de l'esquerra. Més amunt s'arriba a la base del cingle, que es voreja per la dreta, fins a travessar l'aresta per un call rocós molt característic anomenat collet de Pedra. Ara el camí avança de pla cap a migdia, en cerca del proper collet de Sant Sadurní (854 m – 1h 05min). Aquí es troba una reunió de pistes, procedents de Gallifa i de Castellterçol (un ramal puja al cim de la Mola). Cal girar a l'esquerra (SW) i prendre un corriol ben fressat que ressegueix el fil de la carena i puja de dret a Sant Sadurní (941 m – 1h 15min).

5 CENTELLES – CINGLES DE BERTÍ – CASTELL DE SANT MARTÍ

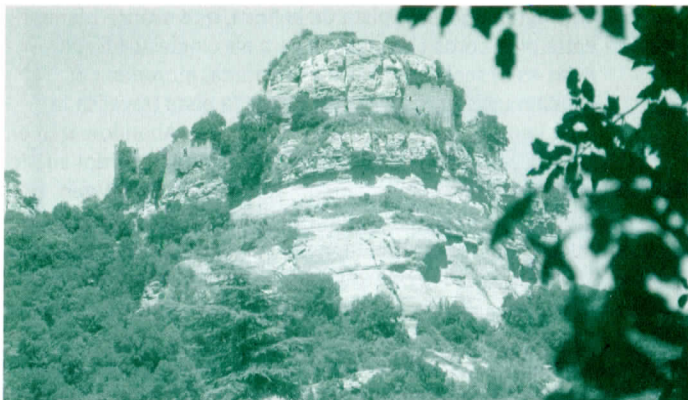

Pel pla de la Garga

- 4h 30min – 5 h
- Desnivell: 365 m
- Dificultat: mitjana

Itinerari que des de Centelles recorre la part nord dels cingles de Bertí, superant l'antic grau de les Avellanedes. Segueix per la part superior dels cingles i el pla de la Garga i puja al castell de Sant Martí, per tornar a Centelles.

Sortim de Centelles pel pla del Mestre en direcció S, seguint el camí que porta al polígon industrial de la Gavarra fins que trobem i seguim la cruïlla del carrer dels Carbassons. Un cop som a la fàbrica de Metalmarc agafem el camí que ens porta cap al Rossell i l'anem seguint, travessem el pont de la via per sota i deixem la casa de mà esquerra. El camí puja una mica i poc després ja es

comencen a trobar les primeres cases de la urbanització de Sant Pau.

Passades les totes trobem la font de la Saleta. Seguim fins a la casa de Ventallola, que està enrunada, i deixem el camí ample per anar cap als Terrissos Vermells. A sota ens queda un camp de tir. Passem per les piscines de l'Oller i seguim el camí. Quan s'acaba la carretera asfaltada comencem a enfilar-nos una mica en direcció a la Tosquera; que travessem. Passem a prop de la font de la Baga de les Comes, pugem al pla de la Baga i travessem la soleda de Valldaneu.

Sempre per sota el cingle en direcció S, seguim un camí forestal que els propietaris de Valldaneu van obrir fa uns anys, fins que el deixem per un corriol, no massa penjat, que puja mica en mica. Enfilem el grau de les Avellanedes per un corriol estret, bac i molt bonic, amb alguns trams durs però curts, seguint sempre les marques del GR 5. Ja a dalt, seguim la vora del cingle cap a la dreta (o nord) pel repeu dels camps del Presseguer, que són molt rics en fòssils. Travessem el pla de la Garga i durant un curt tram fins poc abans d'arribar al Febrer, coincidim amb el recorregut de la travessa de Matagalls a Montserrat, marcada en verd i vermell.

Deixem les marques del GR i continuem per la pista en direcció al Montpar, però abans d'arribar-hi trenquem a l'esquerra per una pista ombrívola; quan comença a planejar girem a la dreta cap a la fondalada i un corriol estret ens porta prop de la casa de la Viladevall. Creuem la carretera i arribem a la font del Rector. Enfilem pel camí

que puja al característic castell de Sant Martí o de Centelles.

El retorn el fem per la pista de la Rovira de Dalt, baixant un bon tram i anant a trobar un corriol que surt a l'esquerra i que després baixa, passant pel roc de Ca l'Oreneta. A l'arribar al capdavant d'un fort pendent, cal tornar a prendre el sender de l'esquerra. Passem per darrera la Rovira de Baix i seguim entre turons i terrissos fins a Can Manel, on ja agafem el camí de baixada a Centelles.

6 CENTELLES – ROC DE LA GUÀRDIA – SANTA COLOMA SASSERRA

✓ 3h 30min

● Desnivell: 370 m

D Dificultat: baixa

Des de Centelles prenem la carretera de Sant Feliu de Codines, direcció N. Abans de Can Menció seguim el camí antic que volta per darrera de la casa, i per Can Castillo, fins a trobar la carretera de Banyeres. La seguim poc tros i ben aviat ens desviem a la dreta en direcció a la font de Mas Coc, deixant Can Victori a la dreta. Abans d'arribar a la font seguim per darrera d'uns corrals, enfilem cap a Can Planes i pocs metres abans d'arribar-hi pugem cap a l'esquerra, en direcció a una pineda, fins a Mas Coní.

D'aquí travessarem al N cap al mas del Grau del Racó, per pista; aquí comença un sender que s'enfila cap al roc de la

Guàrdia. Arribats al collet ens dirigim cap al magnífic mirador sobre la plana de Vic.

Continuem per pista fins a la Pollosa (925 m), a la carretera de Moià, on agafarem el camí de Santa Coloma Sasserra, que passa just pel costat dret de la casa de la Collada. Aquesta pista ens porta fins al nucli rural i l'ermita romànica del s. XI, amb el roure monumental a davant. Vista del Moianès amb Montserrat al fons. Donarem la volta a tot el conjunt per sota, cap a la casa de Mirambell; prop d'aquesta girem cap a la Torre de l'Estrada, on prenem un tros de pista pavimentada per travessar un bosquet en direcció a la carena a les envistes de Centelles. Arribem al roure de la Creu, on agafem el camí de baixada; aquest és el que feien servir a diari els de la Torre per baixar la llet amb la burra, fins a Centelles.

Davallant fins a les ruïnes de la casa de Riucerdà, per la lleixa de sota trobem el camí que travessa la Tosquera i segueix per les escales del Puig, amb forts pendents fins al Puig Vell. Per la pista ampla seguim cap al poble; a la dreta queda la Font Calenta, indret fresc i tranquil per passar les tardes d'estiu. Finalment s'arriba de nou a Centelles.

7 RIELLS DEL FAI – SANT MIQUEL DEL FAI – BERTÍ – RIELLS DEL FAI

✓ 4h

● Desnivell: 500 m

ⓓ Dificultat: mitjana

Itinerari circular que permet visitar dos indrets imprescindibles d'aquest sector dels cingles de Bertí: el conjunt de Sant Miquel del Fai i el recòndit llogarret de Bertí, que dóna nom a la regió. Bona part de l'itinerari ressegueix el caire del cingle, amb vistes a vol d'ocell damunt la vall de Riells. El retorn es realitza a través del grau del Traver, que salva la cinglera per un bonic camí empedrat.

Sortim de Riells cap a ponent, per una ampla pista de terra que porta fins a la masia de la Madella (15 min). Aquí arrenca a la dreta un corriol molt ben fressat, senyalitzat a Sant Miquel del Fai. Ascensió sostinguda però còmoda fins a aquest pintoresc santuari, bastit en la cinglera que tanca

la capçalera de la vall (40 min). Se surt del recinte per un call obert a la roca i se segueixen a la dreta les marques del GR 5, que us faran passar per un corriol que voreja cap a migdia tot el caire de la cinglera. Quan s'arriba a un maset ruïnós, la Casa dels Freres (1h 10min), el camí gira cap a llevant i sempre pel caire del cingle, tot fent alts i baixos, arriba a l'Ullar (1h 35min). En aquesta gran casa en ruïnes el camí abandona la cinglera i remunta el fons del sot de la Fontguineu, fins que als 40 min s'arriba de sobte al poblet de Bertí (2h 15min), integrat per unes poques cases, la rectoria i l'església de Sant Pere. Passeu per davant de l'església i seguïu un caminó planer que us durà fins al gran casal del Clascar (2h 25min), abandonat a mig reconstruir. Per un camí amb restes d'empedrat es baixa a creuar el sot de la Llòbrega i a continuació es puja a la pista de Puiggraciós i tot seguit s'arriba a Cal Mestret (2h 40min), masia habitada bastida molt a prop del caire de la cinglera. Més enllà de la casa cal deixar la pista i girar a la dreta per una de secundària. Al cap d'un centenar de metres, al costat del maset ruïnós de Can Borra, preneu a l'esquerra un corriol que s'enfila per l'alzinar i emprèn tot seguit el descens pel grau del Traver. Després d'un quants giragonses i en ser al peu del cingle, el corriol continua davallant més suaument, en

La Sauva Negra (Alpina)

diagonal, pel faldar de la muntanya, en cerca del serrat de Quintanes. Un cop aquí, tira carena avall i salta a una pista precària, que seguint-la a la dreta us durà fins al mas de Quintanes (3h 20min). Només resta continuar per la pista d'accés a aquesta casa, que després d'un trajecte planer baixa a Riells (3h 50min), a través d'una urbanització.

8 CASTELLCIR – CASTELL DE CASTELLCIR – SAUVA NEGRA

✓ 2 h

○ Desnivell: 50 m

D Dificultat: baixa

Itinerari molt bonic que passa per entre boscos de pins, rouredes i alzines i arriba a la fageda de Sauva Negra. A part del paisatge també podem veure Ca l'Antoja, casa ara deshabitada; la Torrassa dels Moros, gairebé en estat de ruïna; el castell de Castellcir o de la Popa, en ruïnes; i la Casanova del Castell, deshabitada. Al camí de tornada, després de deixar el corriol de baixada de Sauva negra, hi ha les restes d'una poua de gel, també podem veure la vall on hi ha l'antiga parròquia de Sant Andreu de Castellcir.

Sortim del punt d'informació de Castellcir, al costat del local social, anant a buscar el camí de l'antiga parròquia de Sant Andreu de Castellcir. Estalviem un tros baixant per un corriol molt fressat que hi ha a mà esquerra en començar la baixada, i seguim baixant (20 min), fins al trencant de Sant Andreu i el camí de Ca l'Antoja que tindrem a l'esquerra. Anem per aquest i passem pel costat de la casa, seguint fins a trobar dos camins; agafem el de l'esquerra i passem una tanca de ferro; passem i travessem la riera que baixa de Sauva Negra, a l'envista de la torrassa dels Moros, que ens ha de quedar a l'esquerra al mig de dos camps de pastura (30 min). Tenim el castell de la Popa a la vista, al davant en direcció nord-est, enfilat a dalt; ara hem de seguir per un corriol més o menys marcat amb munts de pedres, molt fressat i que va de dret cap al castell que sempre anirem veient. Hi arribarem pel cantó que hi ha l'escala per a pujar-hi (1 h).

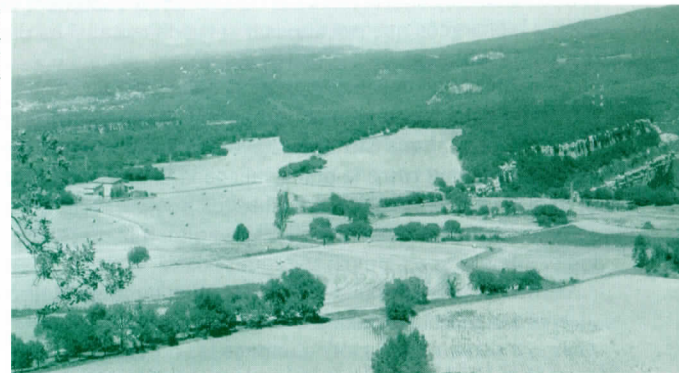
Seguim pel camí que arrenca al darrera del castell en direcció N, que tot planejant ens deixarà a la Casanova del

Castell, (1h 20min). Passem pel costat de la casa entre un camp a la nostra esquerra i el bosc a la dreta, no el deixem i arribarem a la font de Sauva Negra (1h 40min). La tornada a Castellcir la podem fer reculant fins a la Casanova del Castell i agafant després el camí antic de la casa al poble, passant per Ca l'Antoja o bé seguint un corriol molt dret que ens baixarà fins a un camí gairebé al costat de la riera o torrent de Sauva Negra, que tindrem a la dreta i haurem de travessar dues vegades. Seguïrem el camí fins a Ca l'Antoja i tornarem a Castellcir pel mateix que hem baixat.

Itineraris en BTT

El Sunyer (Alpina)

1 DE FIGARÓ A LA GARRIGA

km 15 km

✓ 1h 15min -2 h

○ Desnivell: 400 m

D Dificultat: mitjana-baixa

Per situar-nos a la zona que descriu aquesta ruta podem recórrer a la novel·la "Els sots feréstecs" de Raimon Caselles. Tot i que la zona ha perdut bona part de la soledat descrita en la novel·la, la vall de Montmany és prou tancada i humida per fer-se una idea aproximada del que podia representar viure en aquests paratges fa un segle. La ruta, de baixa dificultat, permet fer una petita aproximació a aquesta zona tortuosa que cau sobre el riu Congost, entre Figaró i la Garriga.

Situem el punt d'inici a l'estació de Renfe de Figaró. Just per la part oest de l'estació passa la carretera BV-1489 que cal seguir. Aquesta carretera, en bon estat i molt solitària, ascendeix fins al petit nucli de Montmany. Aviat es deixa el Mas Pins a la dreta (0,6 km) i el de Romaní un xic més endavant (3,7 km).

Quan s'acaba l'asfalt, cal continuar per la pista que rodeja la important casa de l'Uià (4,8 km) on, a l'esquerra, s'enfila la pista del santuari de Puiggraciós. Opcionalment ens podem apropar a l'antiga església de Sant Pau que queda a 150 m d'aquesta darrera cruïlla si es pren el camí que continua recte. La pista ascendeix suaument per un sòl argilós que pot suposar certa dificultat si ha plogut recentment.

El camí passa a tocar del santuari de Puiggraciós (7,1 km) i, per l'ampla carretera d'accés, s'inicia un suau descens davallant cap a la plana vallesana. S'entra a la urbanització Serrat de l'Ametlla on cal seguir sempre recte deixant un camí a l'esquerra (8,3 km) i un altre a la dreta (8,8 km). Poc després de passar aquest darrer trencall, girem a l'esquerra per una pista de terra que rodeja el turó de Puiglloret (8,95 km).

Tot just traspassades les planes de Can Miquel enllacem amb el sender PR C-33 que davalla a la dreta endinsant-se a l'alzinar (10,75 km). Aquest camí, ràpid, tècnic i entretingut, baixa fins a la Doma (13,46 km) on, mercès a un pas subterrani, es passa la carretera C-17. Aviat s'entra a la Garriga i, per l'interior del nucli urbà, s'arriba a l'estació de tren, mitjà de transport amb el que es torna al punt d'inici.

Es desaconsella totalment retornar per la carretera C-17. Opcionalment es pot ascendir fins a l'ermita de Sant Cristòfol de Monteugues (vegeu mapa del Montseny, Ed. Alpina) i acabar de tancar el cercle resseguint sempre camins de muntanya segurs pels ciclistes. També es pot tornar seguint el nou camí del riu que uneix la Garriga amb Figaró, que tot i creuar el Congost mitjançant un pont provisional, ens permet fer tot el trajecte amb bicicleta d'una forma còmoda.

2

A L'ENTORN DE SANT MIQUEL DEL FAI

18,8 km

1h 15min – 1h 45min

Desnivell: 290 m

Dificultat: mitjana

Aquesta ruta és un bon test per a tot tipus d'afecionat. Si no s'està massa habituat a aquest esport, aquesta ruta permet conèixer el grau tècnic assolit ja que ofereix un descens variat que posarà a prova la destresa del ciclista. Així mateix, si s'és una persona amb experiència, la ruta es pot completar amb la volta proposada en la ruta 4 d'aquest recull d'itineraris, concretament en el punt d'enllaç amb el GR del grau de la Trona.

Des del l'aparcament de Sant Miquel del Fai s'inicia la ruta en direcció nord per la pista asfaltada de Centelles. El camí va guanyant altitud progressivament i va separant-se del Rossinyol, el petit riu que desemboca sobre el santuari. Passada la cascada de Roca Gironella s'arriba al trencall, a la dreta, per on cal continuar (1,55 km). A partir d'aquest punt el camí inicia l'ascens fins a la carena on, passats uns conreus, es trenca a l'esquerra i s'arriba a la masia del Soler de Bertí (4,6 km). A partir d'aquest punt es careneja al llarg d'un tram fins al collet de les Pereres (6 km). Es continua sempre recte.

Es passa la masia de Bellavista Nova (7,8 km), es deixa a l'esquerra el mas de Puig-arnau (9 km) i es guanya el coll de Gasens (9,4 km) on coincideixen cinc camins.

Sant Miquel Sesperxes (Alpina)

Cal prendre el de l'esquerra que porta, per un camí planer, fins a l'ermita de Sant Miquel Sesperxes (10,7 km), un magnífic mirador del Montseny i, en un dia clar, fins i tot del Puigmal i del Canigó al nord.

S'inicia el retorn a Sant Miquel del Fai tot girant cua uns 100 m fins a una pista que neix a la dreta. Es pren aquest camí fins al proper trencall, al cap de 100 m, on cal girar a l'esquerra. El descens, marcat amb senyals vermells, es converteix a partir d'aquest punt en un test de les capacitats tècniques del ciclista.

S'arriba a la masia de les Roquetes (14,9 km) on, deu metres després de la casa cal continuar per un camí que neix a l'esquerra i que estalvia una llarga marrada de la pista. Es creua el torrent i es desemboca a la carretera que puja a Sant Miquel del Fai (16,5 km) per la que, a l'esquerra, es torna al punt d'inici.

3

A L'ENTORN DE CASTELLTERÇOL

Km 10 km

✓ 1 h – 1h 30min

○ Desnivell: 200 m

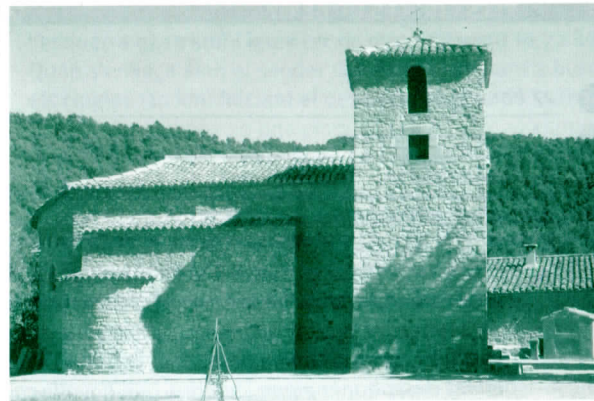
D Dificultat: baixa

Una de les rutes més fàcils i assequibles per a tots els afeccionats a l'entorn de Castellterçol és la que des d'aquesta població duu al sud fins a l'església abandonada de Sant Julià d'Uixols. És una ruta amb bons camins, en algun punt un xic trencats, i per terreny sense desnivells pronunciats. Un itinerari per gaudir d'una matinal en bicicleta amb família.

Marquem el punt d'inici a la cruïlla de la carretera de Barcelona a Moià (C-59) amb la de Granera (BV-1245), a la part baixa del poble. Prenem aquesta darrera carretera en suau ascens passant pel mig del poble. Aviat cal prendre el trencall a l'esquerra de Sant Julià d'Uixols (0,6 km), indicat amb un rètol de les rutes per a btt que ha senyalitzat recentment l'ajuntament de Castellterçol.

Es baixa fins al castell de Sant Miquel (0,9 km), que es deixa a l'esquerra. Aviat s'abandona la pista principal

Sant Pere de Vallidaneu (Alpina)

(1,25 km) i es pren la de Sant Julià (1,4 km) fins que, al cap de 100 m, al costat d'uns vivers cal trencar a la dreta per la pista que ascendeix. A partir d'aquest punt s'inicia un suau ascens que porta fins a la masia del Ricard, que es deixa a sota i a l'esquerra (2,7 km) i, sempre per la pista principal, s'arriba a Sant Julià d'Uixols (4,9 km). Aquest santuari, molt malmès a causa de l'abandonament, és situat en un indret que convida a aturar-se una estona a descansar.

Es continua pel camí que ens ha portat a Sant Julià fins a desembocar en una pista on cal trencar a l'esquerra (5,1 km). Al cap de 100 m s'arriba al pla de Matafaluga (5,2 km), una cruïlla de camins i partió d'aigües del Vallès i el Moianès. Es deixa un trencall a l'esquerra i, al costat d'una casa de fusta cal davallar a la dreta per una pista secundària.

El camí porta, sense pèrdua, a la font del Solà (6,4 km), que raja al costat d'una bassa. El mas del Solà queda enfilat damunt del camí a curta distància. Des d'aquest punt, sempre paral·lels al torrent del Solà i al del Pererol, es davalla cap a Castellterçol. En les diferents cruïlles que es troben, cal seguir sempre la direcció que es porta.

El camí desemboca de nou a la carretera de Granera, a la part alta de Castellterçol. Només cal girar a la dreta fins a retornar al punt d'inici.

4 PELS CINGLES DE BERTÍ

- 27 km

- 2h 30min – 3h 30min

- Desnivell: 410 m

- Dificultat: mitjana-alta

Els cingles de Bertí s'estratifiquen en dues grans barreres que, de nord a sud, se separen progressivament formant una petita zona plana i allargassada entre els dos desnivells que conformen aquestes cingleres. Aquesta ruta permet descobrir la plana superior, que davalla cap a la comarca del Moianès, i a la zona intermèdia on hi ha nombrosos masos i algunes esglesioles singulars. És una ruta amb algun tram tècnic, sobretot el descens de la Trona, i força trencalls que cal estar atents a no perdre.

El punt d'inici de la ruta se situa a la part alta del poble de Centelles, i més concretament a la plaça del pla del Mestre. Des de la plaça cal prendre el camí del Mas Llavina. Al cap de poc més de mig quilòmetre cal girar a la dreta i, 90 m més endavant, es deixen dos trencalls a l'esquerra fins a entrar al polígon industrial de la Gavarra (0,78 km) on se segueix a la dreta.

Aviat s'acaba el polígon i es pren el camí de Castellar que neix a l'esquerra, al costat d'un transformador elèctric. Es traspasa el torrent i s'inicia un suau ascens fins a deixar, a l'esquerra, l'entrada de Ca l'Ollic (2,93 km). Successivament es deixen dos trencalls a l'esquerra (3,18 i 3,29) fins a prendre, a la dreta, el camí del Cerdà (3,6 km). El camí que se segueix s'uneix a un de més important (3,98 km) on es continua a la dreta fins arribar a un mas. En el proper trencall cal seguir a l'esquerra (4,17 km) i a la dreta al cap de 900 m.

S'arriba a un tencall de quatre camins (5,68 km) on es pren el camí de l'esquerra passant, al cap de 400 m la petita masia de Can Tresquarts, situada damunt dels cingles de Bertí. El camí principal segueix a l'esquerra però aquesta ruta continua a la dreta per un camí menys marcat que traspasa, com a referència, un enllosat gris.

Aviat es gira a l'esquerra (6,7 km). A partir d'aquest punt, atenció, no perdre el compte dels trencalls: a l'esquerra al quilòmetre 7,1, a l'esquerra al 7,29, a l'esquerra al 7,68 i,

després de passar una línia d'alta tensió, de nou a l'esquerra (9,13 km) i igual un xic més endavant (9,72 km). Quan s'enllaça amb el sender GR, es trenca anant a buscar els cingles (10 km) iniciant el descens pel grau de la Trona. El camí desemboca en una pista on se segueix a l'esquerra (11,5 km) fins a desembocar a una pista que deixa el mas de Castellar a la dreta (13,9 km).

Aviat s'arriba a Sant Pere de Valldaneu (17,75 km), es continua fins a la línia de ferrocarril que se segueix al llarg d'un tram fins a sortir de l'Abella. Just en el punt on el camí travessa per sota la via, cal seguir recte per una pista que porta a Sant Pau (22 km). Se supera de cap a cap aquest petit nucli habitat i, sempre paral·lels al ferrocarril, s'arriba a les envistes de Centelles. Es passa per sota la via i s'arriba de nou al punt d'inici.

5 SANT FELIU DE CODINES – CASTELLTERÇOL – GALLIFA – SANT FELIU DE CODINES

- 38,7 km (13,6 km són de carretera)

- 5 h

- Desnivell: 590 m

- Dificultat: mitjana (100% ciclable)

Ruta llarga i carenera que travessa de cap a cap la regió. Passa per un sector afectat per l'incendi de l'estiu de 2003. L'element més rellevant de l'itinerari és l'ermita de Sant Julià d'Uixols.

Sortim de la plaça de Sant Feliu de Codines (font) i seguim la carretera en direcció a Gallifa, fins al trencall de Can Déu del Veinat (2,3 km). Pugem cap a la casa, que es troba a uns 150 m, i un cop al seu davant deixem el camí més bo que passa a frec de la casa, i ens enfilem per un camí secundari de la dreta cap a uns pals de llum. De seguida desemoquem a una pista més bona que seguim amunt a la dreta (NE). Sempre pel camí més evident, arribarem al collet de les Termes. Algun tram molt pedregós.

Collet de les Termes (817 m – 7,06 km). Hi hem arribat per un corriol fressat. Seguirem amunt, cap al SW. Fins a Castellterçol la nostra ruta coincideix amb el GR. Passem de llarg l'Era de les Cases (9,3 km) i de seguida s'arriba al pla de Matafaluga (881 m – 10,02 km). Aquí haurem d'estar

alerta perquè deixarem la pista principal (que també ens portaria a Castellterçol) per seguir el camí de carro de la nostra dreta, que puja a Sant Julià d'Uixols (890 m – 10,3 km). L'ermita, en mal estat, està voltada de prats i acompanyada per un freixe gegant. Ara baixarem fins a Castellterçol. Atenció als gossos del Ricard.

Castellterçol (680 m – 14 km). Pont. Seguim fort amunt pel GR a buscar la carretera de Granera. La seguim cap a l'esquerra. Passat el punt quilomètric 2 de la carretera, marxem cap a l'esquerra, per una pista ampla i bona. De seguida arribem a uns xalets i el bosc és cremat. Cal seguir la pista principal que segueix la carena. Pista bona fins a la Caseta dels Plans.

Caseta dels Plans (21,53 km), en ruïnes. Hem deixat el cremat. Passem a frec de les parets de les cases. Passada la casa arribem a una trifurcació (pals indicadors). Seguim de front (SSE). El camí baixa. Algun tram aixaragallat. Desembocarem a una pista forestal (km 22,6) que ens portarà, seguint-la cap a la dreta i amb pujades i baixades, cap al collet de Sant Sadurní.

Collet de Sant Sadurní (854 m – 23,37 km) (pals indicadors). Si volem podem arribar-nos a l'ermita de Sant Sadurní. Ara seguirem avall cap a la dreta (SW). Pista bona però amb pendents forts. Aviat tornem a entrar al bosc cremat. Sobregrau (27 km). Passarem de llarg d'aquesta gran pairalia i ens deixarem portar per l'ampla pista d'accés fins a la carretera (29,24 km). Seguim a l'esquerra fins a Sant Feliu de Codines (38,7 km).

Cingles de Gallifa (Alpina)

Escalada

Castell d'en Bes (Alpina)

Escalada esportiva

Molt probablement aquesta no és una zona privilegiada per a la pràctica de l'escalada, doncs la qualitat de la seva roca no és la més adequada. Tot i així trobem alguns sectors que bé poden merèixer una visita. El **sot del Bac** és, sens dubte, una escola per la que han passat en la seva fase d'aprenentatge molts escaladors catalans, principalment durant les dècades dels 70 i 80. Actualment no és tan freqüentada degut al seu equipament i a la seva roca erosionada.

A la **baga del Torn**, la vall que ve a continuació del sot del Bac, cap al nord, també podem escollir entre 40 vies per escalar de característiques similars. Un altre racó força interessant, tot i que no apareix del tot dins l'enquadrament del mapa són les zones de **Moià**; la **Moratona**, **Montbrú** i el **Revolt de l'Àliga**. A la Moratona trobarem unes quaranta vies de dificultat elevada, predominant les vies de 7, mentre que a Montbrú el grau més abundant és el 6a/6b i podem escollir entre més de 120 vies. El Revolt de l'Àliga és la continuació de la franja rocosa de Montbrú i actualment hi ha 17 vies equipades. La tònica general dels recorreguts d'aquestes zones són petits murs tècnics i explosius de 15 m d'alçada màxima. La darrera zona que destacaríem és la **Creu de Castellar**, petita cinglera situada en un bonic paratge, mig centenar de vies curtes i explosives equipades amb una dificultat màxima de 8b+. Altres llocs on podem trobar vies són; Bigues i Riells, la Trona i el Salt de la Minyona.

Bibliografia:

Alfonso, Luis; Buxó, Xavier "Escaladas en la provincia de Barcelona" (2000) Barcelona - Autoedició
 Pérez, Miquel; Vila, Pep "Osona Vertical" (2003) Vic

Vies ferrades

Via ferrada de les Baumes Corcades (Rodo Brunat)

VIA FERRADA DE LES BAUMES CORCADES

- 972 m (turó de Puigsagordi)
- 2 h anada – 45 min retorn
- Desnivell: 330 m
- Dificultat: D – MD Tram sostre

Situació: al turó de Puigsagordi (984 m), a Centelles. La via s'enfila fins al cim del turó per les feixes de pedra més verticals, enmig d'un paisatge que va canviant segons l'orientació. Bones vistes de la plana de Vic, Pirineus Orientals, les Guilleries, Montseny i cingles de Bertí.

Aproximació: després de la casa de colònies de Banyeres, s'ha de seguir la pista trobem a l'esquerra, direcció S (marques grogues). Les primeres instal·lacions són al peu del Quicarell, on haurem arribat després de passar pel costat del Queixal Corcat, una pedra curiosa.

Recorregut: el primer tram, un dels més verticals, ens portarà fins a una esplanada que és un autèntic mirador.

Després d'aquest tram cal fer un tros de camí fins que es veu una franja de roca amb unes balmes plenes de forats que es coneixen amb el nom de les Baumes Corcades. Sortirem al pla de Riucerdà i un tros de camí que travessa la pista asfaltada ens conduirà al tram més difícil de la via. Una escala suspesa al buit ens ajudarà a superar un sostre i uns extraploms ens portaran a un altre tram de camí on gràcies a una curta instal·lació s'assoleix el cim del turó.

Descens: cal seguir les marques grogues que ens retornaran a l'inici de la via ferrada.

Espeleologia

Baumes del Traver (Alpina)

Catàleg de cavitats

Les cavitats de la zona cartografiada són en línies generals d'escassa magnitud. Destaquen el conjunt de les coves del Toll, a Moià, excavades en les calcàries terciàries de Collsuspina amb un desenvolupament de més d'un quilòmetre de galeries recorregudes per un riuet subterrani. Les coves del Toll destaquen com un dels jaciments paleontològics més importants pel que fa a la gran fauna mamífer quaternària, especialment l'ós de les cavernes. Les coves del Toll són visitables i obertes al turisme en el sector de galeries seques on es van fer les principals troballes paleontològiques i de prehistòria humana; és del tot recomanable combinar la seva visita amb la del museu de Moià on hi ha dipositada gran part de les restes fòssils trobades.

També són ben conegudes les coves de Sant Miquel del Fai excavades en els dipòsits de travertins de cascada dels rius Tenes i Rossinyol. Són de destacar les construccions medievals troglodítiques i el pas en túnel per sota la cascada. En la mateixa cinglera de Bertí trobem la cova dels Moros, estudiada els anys 40 per Noel Llopis Lladó i la cova de la Guilla, interessant cavitat situada al grau del Traver.

Altres fenòmens que han cridat l'atenció des d'antic són l'avencó d'Aiguafreda i l'avencó i les Barbotetes de Bigues. Van ser estudiats per Font i Sagué a finals del s. XIX; existia la convicció popular que ambdós fenòmens càrstics, separats 10 km en línia recta, estaven relacionats i que les aigües provinents del massís del Montseny s'engolien a l'avencó d'Aiguafreda per ressorgir a la llera del riu Tenes a les Barbotetes (surgències dites així perquè en rescuda l'aigua fa un barboteig en el mateix llit del riu). De fet l'única cosa en comú que tenen ambdós fenòmens càrstics és que s'emporten en les calcàries triàsiques que afloren al llarg de la vall del Congost per sota de les grans sèries estratigràfiques terciàries de la Depressió Central o conca terciària de l'Ebre que ocupen els dos terços del mapa a l'oest dels Cingles de Bertí.

núm	nom	sector	fondària	recorregut
1	Cova o Cau dels Toixons	Caldes de Montbui		
2	Cau dels Llíms	Sant Feliu de Codines		
3	Cova de l'Endal	Gallifa		
4	Avenc de la Caseta dels Plans	Gallifa		
5	Cova de Sant Martí	Sant Miquel del Fai		20 m
6	Cova del Tenes	Sant Miquel del Fai		10 m
7	Les Coves	Sant Miquel del Fai		65 m
8	Cova de la Cascada	Sant Miquel del Fai		25 m
9	Cova del Moro	Riells del Fai		12 m
10	Cova de la Guilla	Riells del Fai		284 m
11	Bauma del Traver	Riells del Fai		100x12 m
12	L'Avencó	Bigues	Surgència	8 m
13	Les Barbotetes	Bigues		Surgència
14	Cova falsa de la casa falsa de Montmany	Montmany	7 m	10 m

núm	nom	sector	fondària	recorregut
15	Cova CM-1	Montmany		5 m
16	Avenc d'en Toni	Figaró	-14 m	
17	Cova del Bac	Figaró		8 m
18	Avenc del Bac	Figaró	-20 m	
19	Avenc de les Toixoneres	Sant Martí de Centelles	-7m	20 m
20	Cova A-1 (Duc)	Tagamanent		5 m
21	Avenc Xic	Aiguafreda	-4 m	
22	L'Avencó	Aiguafreda		Engolidors
23	Cova de Cruïlles o de l'Encantat (o dels Moros)	Aiguafreda	-8m	31 m
24	Cova de l'Ermida o d'Aiguafreda de Dalt	Aiguafreda		12 m
25	Cova del Duc	Seva		14 m
26	Avenc Enfonsat B.	Seva	-4 m	7 m
27	Avenc Enfonsat A	Seva	-4 m	12 m
28	Cova B-1	Centelles		4 m
29	Coves del Gorg Negre	Centelles		15 m la més gran
30	Forat Negre o cova de la Pollosa	Balenyà		68 m
31	Coves de Puigsagordi PG 5-9	Balenyà		12,8,3,17 i 7 m
32	Coves PG 3-4	Balenyà		17 m, 25 m
33	Coves PG 1-2	Balenyà		5 m, 21 m
34	Avenc del Bassot	Moià	-12 m	Entrada superior al complex del Toll
35	Cova del Toll	Moià	Accés visites	1.148 m
36	Les Toixoneres	Moià		15 m
37	Cova i ressurgència del Toll	Moià		1148 m
38	Cova Morta	Moià		70 m
39	Cova de l'Ocell	Sant Martí de Centelles		25 m

Allotjaments

HOTELS, HOSTALS I PENSIONS

- **Centelles**

P** Santa Coloma – Descallnar, 11 – Tel. 93 881 02 84

- **Collsuspina**

H* Motel El Toll – Ctra. Manresa a Vic, km 34
Tel. 93 830 13 96

- **la Garriga**

H**** Termes La Garriga Health Center – Banys, 23
Tel. 93 871 70 86
H*** Blancafort – Banys, 55 – Tel. 93 871 46 00

- **Moià**
P** Hostal Montví de Baix – Ctra. Santa Maria de l'Estany, km 2
Tel. 93 830 02 52
- **Sant Quirze Safaja**
Hs Fonda Safaja – Tel. 93 866 02 52

TURISME RURAL

- **Castellcir**
Mas Montserrat – Afores, s/n – Tel. 93 866 61 61
- **Castellterçol**
Castell de Sant Miquel (o de Castellterçol) – Afores, s/n
Tel. 93 866 63 18
- **Moià**
Mas Vila-rasa – Tel. 93 830 04 28
Les Umbertes – Tel. 661 63 76 50
- **Tagamanent**
El Folló – Tel. 93 842 91 16
La Vila – Camí de Tagamanent, s/n – Tel. 661 26 31 72

CÀMPINGS

- **Centelles**
Puigsagordi – Ctra. de Banyeres, s/n
Tel. 93 887 12 84 – 649 50 88 50
- **Sant Quirze Safaja**
L'Illa (2a cat.) – Tel. 93 866 25 26

CASES DE COLÒNIES I ESCOLES DE NATURA

- **Bigues**
Can Ribas – Tel. 93 871 46 00
Escola de natura de Sant Miquel del Fai – Tel. 93 865 80 08
- **Centelles**
Mas Banyeres – Tel. 93 881 21 52
- **Figaró**
Escola de natura de Vallcàrquera – La Rectoria
Tel. 93 842 93 61

- **Moià**
El Saiol – Mas Saiol – Tel. 93 830 03 80
Can Vilalta – Can Vilalta, s/n (Montví de Baix)
Tel. 93 830 05 39
- **Sant Martí de Centelles**
Can Miqueló – Ctra. de Sant Miquel Sesperxes, s/n
Tel. 93 844 02 84 – 93 265 27 87

Telefons d'interès

Ajuntaments

- Aiguafreda – Tel. 93 844 22 53
- Bigues i Riells – Tel. 93 865 62 25
- Castellcir – Tel. 93 866 81 51
- Castellterçol – Tel. 93 866 61 88
- Centelles – Tel. 93 881 03 75
- Collsuspina – Tel. 93 830 03 76
- Figaró-Montmany – Tel. 93 842 91 11
- Gallifa – Tel. 93 866 21 21
- la Garriga – 93 860 50 50
- els Hostalets de Balenyà – Tel. 93 889 83 85
- Moià – Tel. 93 830 00 00
- Sant Feliu de Codines – Tel. 93 866 28 32
- Sant Martí de Centelles – Tel. 93 844 24 06
- Sant Quirze Safaja – Tel. 93 866 03 68
- Tagamanent – Tel. 93 842 91 26

Informació

- Consorci del Moianès. Oficina de Turisme
Tel. 93 830 14 18 – 93 820 80 00 – <http://www.elmoianes.com/>
- Consorci de Turisme les Portes del Montseny – Tel. 93 812 57 12
- Punt d'informació de Castellcir – Tel. 93 830 14 18
- Punt d'informació de Figaró – Tel. 93 842 93 61
- Punt d'informació del santuari de l'Ecologia (Gallifa)
Tel. 93 744 20 16

Sanitat i assistència

- Emergències – Tel. 112
- Creu Roja de Moià – Tel. 93 830 04 43
- Bombers – Tel. 085
- Bombers Moià (urgències) – Tel. 93 830 00 80
- Mossos d'Esquadra – Tel. 088

Activitats esportives i turístiques

- Rivendel (servei de guies i activitats) – Moià – Tel. 93 830 06 91
- Aprèn. Serveis Ambientals – L'Estació – Figaró
Tel. 93 842 93 61
- Cim d'Àligues (Sant Feliu de Codines) – Tel. 93 866 26 48
- Club de Golf Castellterçol – Mas les Comes – Tel. 93 866 60 03
- Club de Golf Montbrú – Moià – Tel. 93 744 91 68
- Club de Golf Can Bosc – Sant Feliu de Codines
Tel. 93 487 89 17

- Centre Hípic "El Grèbol" – Moià – Tel. 600 48 94 60
- Centre Hípic Puigsagordi (Centelles) – Tel. 652 83 18 23
- Club Hípic Centelles (Can Vivet) – Tel. 93 743 02 43
- Vol Aeri Prat de la Plana (Moià) – Finca el Prat
Tel. 93 820 83 33
- Vol Mediterrani, SL (Moià) – Finca les Umbertes
(lloguer de quads, ultralleuger, globus i helicòpter)
Tel. 93 830 12 52

Altres

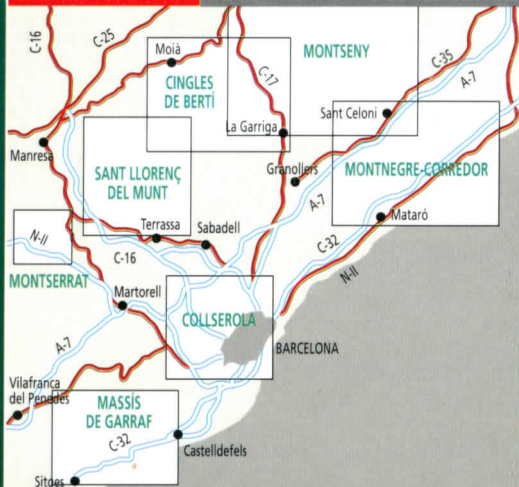
- Previsió meteorològica. Teletempo (INM) - Tel. 906 365 365
<http://www.inm.es/>
- Servei de Meteorologia de Catalunya
<http://www.gencat.es/servmet/>
- Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC)
Tel. 93 412 07 77 – <http://www.feec.org/>

Cingles de Bertí

Edició
2004-2005

COL·LECCIÓ E-25 SERRALADES COSTANERES

• Geògraf Salvador Llobet
Edicions Cartogràfiques, SL
EDITORIAL ALPINA®
Tel.: 938 795 083
e-mail: info@editorialalpina.com
www.editorialalpina.com

• Societat Gestora
d'Informació Territorial
GEOESTEL, S.A.
e-mail: geoestel@grec.com
www.geoestel.com

ISBN 84-8090-147-0

9 788480 901475